

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117214760
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5117214760.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členov senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu: Services & Management, s.r.o., so sídlom Suché mýto 6, 811 03 Bratislava, IČO: 46 760 393, proti žalovanému: Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 Žilina, IČO: 36 442 151, zastúpenému zástupcom Advocatur Gémeš, Filipová & Partner AG, so sídlom Städtle 17, 9490 Vaduz, Lichtenštajnské kniežatstvo, právna forma: akciová spoločnosť, číslo zápisu: FL-0002.539-075-9, zahraničná osoba konajúca na území SR organizačnou zložkou BOOM & SMART Slovakia, so sídlom Dolná 370/6A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 53 096 428 - organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, v konaní o zaplatenie 172.686,36 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/114/2017-233 zo dňa 16. novembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 18Cb/114/2017-233 zo dňa 16. novembra 2017 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov prvoinštančného konania a trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 172.686,36 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 172.686,36 Eur od 03.12.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia. V odôvodnení okresný súd poukázal na žalobný návrh, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 172.686,36 Eur s príslušenstvom a ktorý odôvodnil tým, že je vlastníkom fotovoltaickej elektrárne v okrese Lučenec, ktorá bola v roku 2011 pripojená do distribučnej sústavy žalovaného. Žalovaný od 01/2014 fakturuje žalobcovi odplatu za prístup do distribučnej sústavy napriek tomu, že žalobca s ním nemá uzavretú zmluvu o prístupe, prístup si nikdy neobjednal a ani mu nie je poskytovaný. Žalobca vyrobenú elektrinu odovzdáva SSE, a.s., následnú distribúciu elektriny už žalobca nevykonáva, platby za prístup bez platne uzatvorenej zmluvy sú s poukazom na nález Ústavného súdu SR protiústavné a tak došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu, ktoré žalovaný nevydal ani na výzvu zo dňa 21.11.2016.

2. Okresný súd mal zistené, že žalobca je výrobcom elektriny pripojeným do distribučnej sústavy žalovaného a prevádzkovateľom zariadenia na výrobu elektriny zo slnečnej energie s celkovým inštalovaným výkonom 2,997 MW, nachádzajúcom sa v k.ú. H. v okrese Lučenec (FVE Ratka). Dané skutočnosti medzi stranami neboli sporné. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví vydal vyhlášku, ktorou od 01.01.2014 zaviedol pre výrobcov elektriny novú platbu s názvom - platba za prístup do distribučnej

sústavy (tzv. G-komponent), ktorú mali povinnosť uhrádzať všetci výrobcovia elektriny bez ohľadu na to, či prístup do distribučnej sústavy využívajú, alebo nie, resp. bez ohľadu na to, či uzatvorili so žalovaným zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy alebo nie. Žalobca tak dané platby uhrádzal napriek tomu, že so žalovaným nemal uzatvorenú žiadnu zmluvu o prístupe. Žalobca mal svoje zariadenie pripojené do distribučnej sústavy žalovaného v roku 2011 na základe Zmluvy o výkupe elektriny na krytie strát a Zmluvy o doplatkoch, obe zmluvy uzatvorené každoročne.

3. Okresný uviedol, že podľa vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z.z. mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy žalovaného (t.j. prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy) povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj vtedy, keď žiaden prístup do distribučnej sústavy nevyužíval, resp. aj vtedy, ak neuzavrel žiadnu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny (ďalej len „zmluva o prístupe“). Podľa § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z., platba za prístup do distribučnej sústavy sa uhrádza prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na základe faktúry vystavenej prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Dňa 22.06.2016 Ústavný súd SR Nálezom PL. ÚS 17/2014-132 vyslovil, že taká právna úprava je neústavná. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016 právna úprava platby za prístup do distribučnej sústavy je neústavná, pretože povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy môže vzniknúť len na základe uzavretej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy aURSO nebol splnomocnený na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým by stanovil výrobcom elektriny povinnosť platiť platbu za prístup do distribučnej sústavy aj v prípade, že títo nemajú uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Toto rozhodnutie Ústavného súdu SR bolo publikované dňa 21.07.2016 v Zbierke zákonov, čím sa stalo všeobecne záväzným. Ústavný súd SR v konaní o súlade predpisu dňa 22.06.2016 nálezom rozhodol tak, že vyslovil nesúlad napádanej právnej úpravy platby za prístup s čl. 13 ods. 1 písm. a) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na základe nálezu Ústavného súdu SR, ustanovenie § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. stratilo účinnosť v časti „a to aj v prípade, ak takýto výrobca elektriny nemá s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny“. Okresný súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia Ústavného súdu SR odseku 21.5, z ktorého vyplýva, že „povinnosť výrobcov elektriny uhrádzať určité platby (ceny) za prístup do distribučnej sústavy vzniká v zmysle § 26 ods. 5 v spojení s § 27 ods. 1 písm. b) zákona o energetike na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy s prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Uzatvorenie tejto zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je fakultatívnou možnosťou (právom) výrobcu elektriny na rozdiel od zmluvy o pripojení do distribučnej sústavy, uzatvorenie ktorej je povinnosťou výrobcu elektriny v zmysle § 27 ods. 2 písm. a) zákona o energetike. Iné povinnosti výrobcov elektriny, čo sa týka platenia cien za prístup do distribučnej sústavy alebo iných poplatkov či platieb mimo záväzku uhrádzať tieto ceny na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, nie sú v zákone o energetike explicitne upravené“. Pokiaľ potom časť ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky o cenovej regulácii ukladá výrobcom elektriny povinnosť uhradiť platbu za prístup do regionálnej distribučnej sústavy, podľa odseku 21.7 predmetného nálezu Ústavného súdu SR vyplýva, že „povinnosť uhradiť platbu za prístup do regionálnej distribučnej sústavy aj v prípade, ak nemajú s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzavretú zmluvu o prístupe do regionálnej distribučnej sústavy, takáto povinnosť ide nad rámec povinností zakotvených pre výrobcov elektriny v zákone o energetike, čo do platenia poplatkov (cien) za prístup do distribučných sústav, ako aj nad rámec zákonného splnomocnenia pre Úrad pre reguláciu sieťových odvetví v zmysle zákona o regulácii upraviť platby výrobcov elektriny za prístup do distribučných sústav“. Rozhodnutie Ústavného súdu SR potvrdilo len to, že kto nemal uzatvorenú zmluvu o prístupe, tak nemal povinnosť uhrádzať platbu za prístup.

4. Okresný súd ďalej uviedol, že podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR účinky jeho rozhodnutia o nesúlade právneho predpisu pôsobia spätne, t.j. ex tunc aj na situácie, ktoré predchádzali jeho vydaniu. Podľa Nálezu Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016 je poplatok za prístup do distribučnej sústavy (G-komponent), ktorý bol stanovený v rámci údajnej pôsobnosti URSO vo vyhláške č. 221/2013 Z.z. a ktorý si žalovaný v zmysle ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. od žalobcu uplatňoval, protiústavný. Pokiaľ išlo o platby, ktoré boli vyberané a fakturované za obdobie ešte pred rozhodnutím Ústavného súdu SR PL. ÚS 17/2014-132 zo dňa 22. júna 2016, okresný súd poukázal na to, že je potrebné vychádzať zo zjednocujúceho stanoviska pléna Ústavného súdu SR PLz. ÚS

1/06-4, ktoré otázku účinkov rozhodnutia ústavného súdu vyriešilo tak, že „hmotnoprávne účinky nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky nastávajú pre všetkých účastníkov konania ex tunc“. Okresný súd skonštatoval, že bolo nepochybné to, že žalobca platby za prístup uhradil, pričom nemal uzavretú zmluvu o prístupe so žalovaným a po celý čas mu bola platba za prístup fakturovaná len na základe ustanovení vyhlášky č. 221/2013 Z.z. Okresný súd mal preukázané vyúčtovanie poplatkov za prístup do distribučnej sústavy žalovaným za obdobie od 01/2014 do 09/2016 s tým, že platby boli žalobcom uhradené aj vo forme zápočtu v celkovej sume 172.686,36 Eur.

5. Na posúdenie žalobcovho nároku okresný súd odkázal na ust. § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Podľa okresného súdu bolo sporným posúdenie pojmu pripojenie a prístup do distribučnej sústavy, pričom zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike ako aj zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby striktné rozlišujú medzi pripojením a prístupom do distribučnej sústavy. Žalobca ako výrobca dodáva vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy žalovaného ako prevádzkovateľa tejto sústavy a na to, aby mohol túto elektrinu dodať, musí byť k distribučnej sústave fyzicky pripojený. Toto fyzické pripojenie sa uskutočňuje na základe zmluvy o pripojení. Výrobca elektriny odovzdáva vyrobenú elektrinu prevádzkovateľovi distribučnej sústavy v tzv. odovzdávacom mieste a výrobca elektriny tak distribučnú sústavu vôbec nevyužíva, ani ju využívať nepotrebuje. Za pripojenie do sústavy a na zabezpečenie potrebnej kapacity každý výrobca platí jednorazový poplatok - ide o tzv. pripojovací poplatok, ktorého výška je stanovená v závislosti od maximálnej rezervovanej kapacity. Okresný súd mal preukázané, že žalobca ako výrobca a žalovaný ako poskytovateľ uzatvorili Zmluvy o doplatku a zároveň uzatvorili dňa 01.03.2011 Zmluvu o pripojení zariadenia - odberateľa - výrobcu do VN distribučnej sústavy. Okresný súd poukázal na ust. § 2 a § 26 ods. 5 Zákona o energetike s tým, že tento zákon záväzne definuje pojem prístup a upravuje špecifické zmluvné vzťahy, ktoré v danej regulovanej oblasti vznikajú. Zákon o energetike vyžaduje, aby bol prístup dohodnutý na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny, ktorá zmluva umožňuje výrobcovi využívať distribučnú sústavu, a teda distribuovať vyrobenú elektrinu inému subjektu ako prevádzkovateľovi distribučnej sústavy. Prístup do sústavy znamená, že výrobca elektriny túto nedodá priamo prevádzkovateľovi distribučnej sústavy v mieste pripojenia, ale využije jeho distribučnú sústavu na to, aby ju dodal inému konkrétnemu subjektu, ktorý si sám určí. Žalobca uviedol, že žiadnu distribúciu elektriny nevykonáva a nijakým spôsobom distribučnú sústavu nevyužíva a prístup do nej nepotrebuje. Výrobcovia elektriny OZE nemôžu elektrinu distribuovať a dodávať inému subjektu, nakoľko v opačnom prípade by prišli o zákonnú podporu. Žalovaný podľa svojho vyjadrenia za právny základ platieb za prístup považoval zmluvu o prístupe, ktorá by mala byť zahrnutá v zmluve o pripojení, v ktorej prílohe č. 1 je uvedená maximálna rezervovaná kapacita 3,000 MW, čo žalovaný považuje za dôkaz uzavretia zmluvy o prístupe. K maximálnej rezervovanej kapacite konštatoval okresný súd, že táto je podstatnou náležitosťou zmluvy o pripojení, čo vyplýva zo zákonnej definície tejto zmluvy, avšak netýka sa zmluvy o prístupe. K tvrdeniam žalovaného uviedol okresný súd, že tieto nemajú žiaden základ v skutkovom stave ani v právnej úprave, nakoľko zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny nemôže byť zamieňaná za zmluvu o pripojení, ani nie je v tejto zmluve obsiahnutá a jedná sa o dve rôzne zmluvy, ktoré sú jasne odlišné nielen svojim predmetom, ale aj zákonnou definíciou. Podľa bodu 1.2. Zmluvy o pripojení zo dňa 01.03.2011 sa SSE-D zaväzuje pripojiť zariadenie odberateľa do distribučnej sústavy, a teda predmetom tejto zmluvy je výlučne pripojenie žalobcovho zariadenia do distribučnej sústavy žalovaného a nie dohoda o prístupe. Podľa okresného súdu je prístup možné dohodnúť len v zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny. Medzi pripojením do distribučnej sústavy a prístupom do distribučnej sústavy rozlišoval aj zákon č. 656/2004 Z.z. o energetike, v znení účinnom od 01.01.2011 do 31.07.2012 (ďalej len „starý zákon o energetike“). Podľa tohto zákona sa prístupom do sústavy rozumie prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny. Aj predchádzajúca právna úprava tak vyžadovala, aby bol prístup dohodnutý v zmluve o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny. Podľa predchádzajúceho zákona o energetike síce k pripojeniu dochádzalo na základe zmluvy o prístupe a pripojení, ktorú bol výrobca povinný uzatvoriť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, avšak jej predmetom bolo výlučne fyzické pripojenie zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia do sústavy. Aj zmluva o pripojení, ktorú uzatvoril žalobca so žalovaným, obsahuje výlučne dohodu o pripojení.

6. Vo vzťahu k viacerým zmluvám, predloženým sporovými stranami, okresný súd uviedol, že tieto relevantný stav nepreukazujú. Zmluva o distribúcií elektriny a rámcová distribučná zmluva sa týkajú výlučne zmluvného vzťahu medzi žalobcom a SSE, a.s., a teda nejde o vzťah sporových strán a tieto sa ani predmetu sporu netýkajú. Za zmluvu o prístupe nemožno považovať ani zmluvu o výkupe

elektriny na krytie strát uzavretú medzi žalobcom a SSE, a.s., ani Zmluvu o doplatku uzavretú medzi stranami sporu. Právna úprava spolu s názorom Ústavného súdu SR jednoznačne stanovuje uzavretie Zmluvy o prístupe, avšak okresný súd jej uzavretie nemal preukázať v žiadnej forme. Je zrejmé, že zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny môže uzatvoriť len žalovaný ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy. Podľa názoru okresného súdu je absurdné, že žalovaný sa snaží preukázať existenciu zmluvy o prístupe tak, že odkazuje na iný druh zmluvy, ktorú navyše so žalobcom uzatvoril úplne iný subjekt ako žalovaný. Žalobca pritom jednoznačne uviedol, že nebola uzavretá žiadna zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a takúto vôľu nikdy neprejavil. Žalobca nespochybnil uzatvorenie zmluvy o dodávke a distribúcii elektriny uzavretej medzi SSE a.s. a žalobcom, v ktorej je uvedený aj rezervovaný výkon, do akej výšky môže odberať žalobca ako výrobca z distribučnej sústavy. Podľa žalobcu však ide o dva rozdielne právne vzťahy a jedná sa o inú platbu, teda za elektrinu, ktorá prichádza do zariadenia, nie za elektrinu, ktorú dodáva, pričom žalovaná suma je práve z tohto druhého vzťahu. K argumentácii žalovaného ohľadom neoprávneného odberu žalobca podľa okresného súdu správne uviedol a zdôraznil, že spor sa týka vzťahov výroby a dodávky do sústavy a netýka sa odberu elektriny. Žalovaný nepreukázal existenciu zmluvy o prístupe a predložená schéma či iné predkladané dôkazy sú pre také preukázanie nepostačujúce. Pokiaľ žalovaný navrhoval vypočuť svedka p. E., ktorý sa mal vyjadrovať k rezervovanej kapacite, uviedol okresný súd, že ide o zamestnanca žalovaného, ktorý posudzuje kapacitu pre výrobcu, čo je pre daný spor neefektívne vykonanie dôkazu, rovnako ako výsluch svedka p. S., ktorý sa mal vyjadriť k technickej stránke, avšak tento svedok je v postavení svedka a nie znalca. Pokiaľ žalobca dobrovoľne platil dané platby, neznamená to, že plnil na základe nejakého právneho dôvodu. Žalobca tieto platby platil bez právneho dôvodu, v dôsledku čoho došlo k bezdôvodnému obohateniu na jeho úkor. Zmluvu o prístupe síce možno uzavrieť aj v ústnej forme, avšak skutočnosť platenia poplatku za prístup nespôsobuje a nepreukazuje jej uzavretie v ústnej forme. Žalobca bol nútený sporné platby vykonávať v zmysle vyhlášky, čo Ústavný súd SR posúdil ako neústavné. Žalobca uzavretie zmluvy o prístupe popieral s tým, že nie je možné odvolávať sa na zmluvu o pripojení, ktorú je povinný na rozdiel od zmluvy o prístupe uzavrieť a zo žiadneho prejavu vôle žalobcu nevyplýva záver o jeho zámere uzavrieť takú zmluvu. Okresný súd tak posúdil, že vo veci ide o bezdôvodné obohatenie z dôvodu neuzavretia zmluvy o prístupe, ktoré je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi. Keďže zmluva o prístupe nebola uzavretá, žalobca nebol povinný platiť.

7. K argumentácii žalovaného okresný súd uviedol, čo sa v zmysle platnej právnej úpravy a rozhodnutia Ústavného súdu SR rozumie pod pojmom prístup do distribučnej sústavy. Podľa § 2 písm. a) bodu 12 Zákona o energetike sa prístupom do sústavy rozumie prístup na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pričom prístupom do distribučnej sústavy sa rozumie právo využívať distribučnú sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity. Je evidentné, že distribučná kapacita nebola dohodnutá a pokiaľ ide o rezervovanú kapacitu, bolo to len jednostranné určenie/stanovenie maximálnej rezervácie zo strany žalovaného. Podľa § 26 ods. 5 Zákona o energetike sa zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny zaväzuje prevádzkovateľ distribučnej sústavy rezervovať dohodnutú distribučnú kapacitu, umožniť prístup do sústavy a prepraviť pre účastníka trhu s elektrinou množstvo elektriny výkonovo obmedzené výškou rezervovanej kapacity. Ústavný súd SR vychádzal z definície prístupu do distribučnej sústavy, keď v bode 21.1 svojho rozhodnutia konštatoval, že samotný prístup do distribučnej sústavy je „právo vpúšťať do distribučnej sústavy ním vyrobenú elektrinu na účely jej prenosu k odberateľom, resp. iným účastníkom trhu“. V prejednávanom prípade však žalobca elektrinu len dodá distribučnej spoločnosti a tá si s ňou nakladá podľa vlastného uváženia a žalobca nijako nemôže ovplyvniť jej distribúciu. Žalovaný účelovo prehliada druhú podstatnú vec, a síce, že zmluva o prístupe musí zahŕňať aj dohodu o tom, že vyrobená elektrina má byť distribuovaná do stanoveného miesta.

8. Ohľadom žalovaným predloženej technickej odbornej analýzy s názvom „Technicko - odborné posúdení využívání kapacity distribuční soustavy výrobcí elektriny“, okresný súd uviedol, že žalovaný sa touto analýzou usiloval preukázať, že dodávka elektriny žalobcom je využívaním kapacity distribučnej sústavy s tým, že sa jedná o prístup. Podľa okresného súdu však dodávka je odlišný pojem od distribúcie, čo žalovaný zamieňa, pričom predmetom sporu je výlučne právna otázka, či medzi žalobcom a žalovaným existuje vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny alebo nie. Predložená technická analýza, rovnako ako schéma, nedáva žiadnym spôsobom odpoveď na túto právnu otázku a nepreukazuje existenciu obchodno-právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným založeným takouto zmluvou. Podľa okresného súdu je tak tento listinný dôkaz irelevantný a žiadnym spôsobom nespochybnuje nárok žalobcu na vrátenie uhradených platieb. K navrhovanému výsluchu

svedka Tlustého okresný súd uviedol, že tento sa mal vyjadriť k technickej otázke a okresný súd jeho výsluch nevykonal, nakoľko posúdil, že by sa jednalo o neefektívny dôkaz ohľadom technickej otázky, pričom predmetom konania je sporná otázka právna. Zavedením neústavnej platby došlo k zásahu do princípu právnej istoty a pokiaľ žalovaný namietal, že aplikáciou Nálezu Ústavného súdu SR by boli neproporcionálne postihnuté jeho práva, toto tvrdenie nemá podľa okresného súdu žiaden argumentačný základ. Poškodeným je totiž žalobca nie žalovaný a nie je dôvod, prečo by právo žalovaného, ktorý poberal neústavné platby, mali prevážiť nad právami žalobcu, ktorý bol nútený tieto platby uhrádzať.

9. Okresný súd s poukázaním na ust. § 34, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ust. § 266 ods. 1 a § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka nemal preukázané, že by žalobca prejavil vôľu zmluvu o prístupe uzavrieť. Žalobca takúto zmluvu nikdy neuzavrel a takáto zmluva nie je ani obsiahnutá v uzavretej zmluve o pripojení. Medzi pojmami pripojenie a prístup rozlišuje aj Ústavný súd SR, a preto je potrebné rozlišovať aj predmet zmlúv a nemožno ich zamieňať, resp. subsumovať jednu pod druhú. Pokiaľ nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, nemá žalovaný nárok na platby za taký prístup.

10. K obrane žalovaného vo vzťahu k účinkom rozhodnutia Ústavného súdu SR uviedol okresný súd, že Ústavný súd SR jednoznačne vyslovil účinky svojho rozhodnutia ex tunc, teda sa účinky vzťahujú aj na situácie, ktoré vznikli pred vydaním rozhodnutia a prednosť má princíp ústavnosti. Aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí zdôvodnil rozlíšenie pripojenia a prístupu do distribučnej sústavy tak, že pripojenie je zabezpečenie potrebnej kapacity v distribučnej sústave a fyzické pripojenie zariadenia a uzavretie zmluvy o pripojení je povinnosťou výrobcu. Prístup je právo využívať distribučnú sústavu v rozsahu zmluvne dohodnutej distribučnej kapacity. Keďže ide o právo, výrobca sa môže rozhodnúť, či chce distribuovať elektrinu cez sústavu, avšak z ničoho nevyplýva, že by bola dohodnutá kapacita. Pokiaľ žalovaný predložil rozhodnutia Ústavného súdu SR, ktoré by mali podporovať jeho tvrdenia, uviedol okresný súd, že tieto rozhodnutia už boli prekonané novšími rozhodnutiami a zjednocujúcim stanoviskom. Okresný súd posúdil, že zmluva o prístupe, ktorá by zakladala právo na platby za prístup do distribučnej sústavy, uzavretá nebola. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že žalobca mal tento prístup a aj ho využíval, žalovaný toto tvrdenie ničím relevantným nepreukázal. Žalovaný nepreukázal žiadny prejav vôle takú zmluvu o prístupe uzavrieť. Nepreukázal, že zmluva o pripojení obsahuje náležitosti zmluvy o prístupe a jeho tvrdenia sú len účelovou a špekulatívnou obranou, s cieľom vyhnúť sa vráteniu fakturovaných úhrad.

11. Okresný súd mal zároveň preukázané, že po vydaní Nálezu Ústavného súdu SR žalobca neplatil poplatky za prístup, avšak žalovaný dané platby jednostranne započítal, čo žalobcovi oznámil listom zo dňa 17.10.2016, 19.09.2016 a 14.11.2016. Žalobca so započítaním nesúhlasil. Týmito listami žalovaný započítal vyúčtovaný poplatok za prístup do distribučnej sústavy za mesiace 06/2016 - 09/2016 proti nárokom žalobcu na doplatok z titulu Zmluvy o doplatku na rok 2016, ktorého nárok nebol ničím spochybnený. Okresný súd poukázal na ust. § 358 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sú na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde. Vzhľadom k tomu, že žalovaný požadoval poplatok za prístup do sústavy neoprávnene a protiústavne, nebolo možné započítanie, nakoľko nejde o vzájomné pohľadávky strán konania, keďže žalovaný nevedie a nemôže viesť pohľadávky voči žalobcovi titulom poplatku za prístup do distribučnej sústavy a z toho dôvodu nie je započítanie platné. Žalobca má voči žalovanému pohľadávky titulom zaplatených poplatkov za prístup, ktoré jednak uhradil a ktoré v časti neuhradil, avšak žalovaným boli započítané pri vyplatení doplatku, a teda žalobca mal doplatok znížený o poplatok za prístup za mesiace 06/2016 - 09/2016, teda v celkovej výške 172.686,36 Eur, čo nikto nenamietal, a teda daná celková suma nebola nikým spochybnená. Okresný súd tak mal dokazovaním nárok žalobcu za opodstatnený a zároveň mal za to, že prípadné ďalšie dokazovanie by bolo nehospodárne a nadbytočné, keďže bolo nepochybne preukázané, že zmluva o prístupe nebola uzavretá a ak boli fakturované dané platby, tak v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR bolo vystavenie faktúr nedôvodné a v rozpore s právnymi predpismi. Čo sa týka vyjadrenia Českého vysokého učení technického, jedná sa o technické vyjadrenie, avšak podstatou sporu bola skutočnosť, či došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, a teda, či platby ako aj započítanie boli opodstatnené, čo okresný súd skonštatoval, že opodstatnené neboli, a preto je povinnosťou žalovaného ich v celom rozsahu vrátiť. Okresný súd v tejto súvislosti poukázal aj na bod 40 rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-239/07 s tým, že v danom bode je definícia pojmu prístup do sústavy tak, že pojem prístup sa spája s dodávkou elektrickej energie. Súd zdôrazňuje, že v danom bode, ako aj v celom tomto rozsudku sa uvádza, aký má byť prístup - nediskriminačný, transparentný, avšak dané konštatovania

nemajú vplyv na vyslovený názor okresného súdu, nakoľko neriešia spornú otázku tohto konania. Podľa okresného súdu toto rozhodnutie nie je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora.

12. K otázke úrokov z omeškania vo výške 9% ročne zo žalovanej sumy okresný súd uviedol, že ak má byť bezdôvodné obohatenie vydané v peniazoch a dlžník nesplní svoju povinnosť riadne a včas, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania. V danom prípade sa jedná o obchodno-právny záväzkový vzťah a hoci sa na bezdôvodné obohatenie aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, na úroky z omeškania sa aplikujú ustanovenia Obchodného zákonníka. Žalobca žalovaného vyzval na vrátenie daných platieb výzvou doručenou dňa 25.11.2016 s lehotou na plnenie 7 dní od doručenia, v dôsledku čoho sa žalovaný do omeškania dostal nasledujúcim dňom po uplynutí tejto lehoty, t.j. od 3.12.2016. Uplatnená výška úrokov z omeškania predstavuje výšku stanovenú osobitným predpisom.

13. Okresný súd vykonané dôkazy hodnotil v zmysle § 191 CSP podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Okresný súd nemal preukázaný prístup, za ktorý boli žalobcovi vystavené faktúry, a nebola uzatvorená ani žiadna zmluva. Súdny dvor vo svojom rozhodnutí z 9.10.2008 sa vyjadroval k pojmom prístupu a pripojenia, avšak neriešil otázku tohto konania medzi stranami konania. Tieto pojmy sú riadne definované v zákone o energetike (§ 26 ods. 3, 5) a podrobne sa nimi zaoberal aj Ústavný súd SR vo svojom náleze. Zmluva teda nebola uzavretá a žalobca tvrdil, že prístup do distribučnej sústavy nebol, pričom žalovaný opak nepreukázal. Okresný súd poukázal aj na to, že v rozhodnutí URSO č. 0024/2014/E zo dňa 28.11.2013 je stanovené, že „výrobca elektriny pripojený do DS SSE-D uhradza platbu za prístup do distribučnej sústavy (tarifu za rezervovanú kapacitu) vo výške 30% hodnoty MRH dojednanej v zmluve o pripojení“. Všetko sa tak odvíja zo zmluvy o pripojení, čo Ústavný súd SR posúdil za rozpor, keď poplatok za prístup do distribučnej sústavy môže byť iba pri uzatvorenej zmluve o prístupe do distribučnej sústavy. Ak má žalobca dohodnutú kapacitu, má ju dohodnutú s tretím subjektom, nie so žalovaným. Nejde ani o neoprávnený odber podľa § 46 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona, nakoľko nebol preukázaný žiadny prístup do distribučnej sústavy. Žalovaný v konaní nevzniesol žiadny protinávrh či iný procesný úkon a predmetom konania bol iba návrh žalobcu a posúdenie opodstatnenosti jeho žaloby, ktorú súd vyhodnotil za v celom rozsahu opodstatnenú.

14. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 255 a § 262 CSP a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, nakoľko žalobca bol v celom rozsahu úspešný.

15. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný. Žalovaný namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, keďže okresný súd rozhodol bez toho, aby prihliadol na návrhy žalovaného, okresný súd nevykonal dôkazy predložené žalovaným, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, ako aj, že okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nevykonal dôkazy predložené žalovaným podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP a následne rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaný na základe vyjadrenia odvolacích dôvodov sa domáhal zmeny rozsudku okresného súdu tak, že žaloba bude zamietnutá a žalovanému priznaná náhrada trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Žalovaný zvýraznil, že zmluvu o pripojení je potrebné hodnotiť a existenciu zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je potrebné zisťovať v súlade so zákonom č. 656/2004 Z.z. o energetike. Okresný súd však posudzoval otázku existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy, výklad práva a povinností výrobcu elektrickej energie, ako aj výklad jednotlivých pojmov podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Okresný súd mal pri skúmaní existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy vychádzať zo zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a nie z neskoršieho zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Aj podľa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len so zreteľom na okolnosti, ktoré existovali v čase jeho urobenia (sp. zn. 1M Obdo V 16/2006). Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na ust. § 2 písm. a) bod 23.2, § 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 1 písm. d), § 27 ods. 1, § 28 ods. 1 písm. a), § 29 ods. 1 písm. b), § 21 ods. 1, § 24 ods. 1 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike. Z týchto zákonných ustanovení vyplýva povinnosť výrobcu uzavrieť s prevádzkovateľom distribučnej sústavy zmluvu o prístupe a o pripojení k sústave s prevádzkovateľom sústavy. Prístup do distribučnej sústavy sa spája s kapacitou sústavy, keď zakotvuje oprávnenie žalovaného odmietnuť prístup do sústavy z dôvodu nedostatku kapacity sústavy. Odberateľom elektriny je osoba, ktorá odoberá elektrinu z distribučnej sústavy žalovaného, a výrobcou je osoba, ktorá elektrinu do distribučnej sústavy dodáva. Okresný súd počas prejednávania sporu vôbec nerozlišoval túto právnu a vecne preukázanú skutočnosť, teda postavenie žalobcu ako odberateľa a ako výrobcu. Rozdielnosť práv a povinností

odberateľa elektriny a práv a povinností výrobcu elektriny je zásadná a týka sa aj úpravy vzťahov s prevádzkovateľom distribučnej sústavy, teda vzťahov so žalovaným v oblasti pripojenia k distribučnej sústave a prístupu do distribučnej sústavy. Okresný súd okrem toho, že na platnú zmluvu o pripojení uzavretú medzi žalobcom a žalovaným neaplikoval zákon č. 656/2004 Z.z. platný v čase uzavretia tejto zmluvy, ignoroval aj súčasne platnú právnu úpravu v tom, že pri odberateľovi je právo na prístup a distribúciu elektriny a pri výrobcovi je právo na prístup do sústavy. Práve zohľadnenie tejto zásadnej rozdielnosti postavenia žalobcu ako odberateľa a ako výrobcu v predmetnom spore nebolo okresným súdom vykonané a posúdené dostatočne. Tento rozdiel vôbec nezobral okresný súd do úvahy a vyhodnotil ho v rozpore so zákonom č. 656/2004 Z.z. a tiež s platným a účinným zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike. Ak okresný súd nerozlišoval v konaní právne postavenie žalobcu voči žalovanému, rozdielnosť v postavení odberateľa elektriny a výrobcu elektriny, tak potom vyvodil nesprávne tvrdenie, že prístup do distribučnej sústavy je možný len na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, pretože takéto tvrdenie je v rozpore s § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike. V zmysle príslušných ustanovení zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike pripojením sa rozumie zabezpečenie potrebnej kapacity v sústave a fyzické pripojenie, prístupom sa rozumie právo účastníka trhu využívať poskytnutú kapacitu v sústave.

16. Žalobca a žalovaný mali medzi sebou uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy, čo vyplýva zo zmluvy o pripojení, prílohy č. 1, kde sa stanovila maximálna rezervovaná kapacita pre výrobné zariadenie žalobcu, teda kapacita v rozsahu ktorej je žalobca oprávnený dodávať elektrinu do distribučnej sústavy SSE-D, čím dochádza k využívaniu kapacity distribučnej sústavy. Žalovaný teda posúdil pripojenie a prístup do sústavy budúcim výrobcom ako možný, pričom v rozsahu dohodnutej maximálnej rezervovanej kapacity žalovaný umožnil žalobcovi prístup do svojej sústavy. Tým, že zmluva o pripojení definuje zmluvné strany a práva a povinnosti týchto zmluvných strán v rozsahu záväzku žalovaného zabezpečiť maximálnu rezervovanú kapacitu pre žalobcu v stanovenej výške, bolo možné konštatovať, že zmluva o pripojení predstavuje dojednanie aj o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy žalovaného, a teda zmluva o pripojení v sebe subsumuje aj zmluvu o prístupe. To, že v zmluve o pripojení je upravený záväzok žalovaného pripojiť žalobcu, ako aj záväzok žalovaného rezervovať maximálnu rezervovanú kapacitu žalobcovi v distribučnej sústave žalovaného, čo predstavuje prístup žalobcu do sústavy žalovaného, je v súlade s § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, ktorý stanovuje povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť s prevádzkovateľom sústavy zmluvu o prístupe a o pripojení. Správnosť nazerania na problematiku prístupu do distribučnej sústavy je možné odvodiť aj zo záverov Súdneho dvora EÚ, ktorý vo veci C-239/07, bod 40 rozsudku poskytol výklad pojmu „prístup do sústavy“ nasledovne: „Pojem prístup sa spája s dodávkou elektrickej energie a zahŕňa predovšetkým kvalitu, pravidelnosť a náklady služby“. To, že žalobca dodáva elektrickú energiu do distribučnej sústavy, nie je medzi stranami sporné. Žalobca a žalovaný podľa názoru žalovaného majú uzavretú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy žalovaného, na základe ktorej žalovaný fakturoval žalobcovi platbu za prístup do distribučnej sústavy žalovaného a zo strany žalobcu jednoznačne dochádza k využívaniu pridelennej kapacity distribučnej sústavy, a preto nie je možné prijať právny názor o bezdôvodnom obohatení. Tvrdenia žalobcu nemajú oporu ani v zákone č. 656/2004 Z.z. o energetike.

17. Žalovaný ďalej uviedol, že Ústavný súd SR jasne povedal, že prístup predstavuje právo „vpúšťať“ elektrickú energiu do distribučnej sústavy, pričom upresňuje účel tohto „vpúšťania“. V tomto smere ÚS SR nehovorí, že právo „vpúšťať“ do distribučnej sústavy elektrinu vyrobenú výrobcom je priamo spojené s dohodou o tom, že vyrobená elektrina má byť týmto výrobcom aj priamo distribuovaná (prepravovaná) do stanoveného miesta. ÚS SR len logicky konštatuje, že pokiaľ na jednej strane výrobca elektrickej energie „vpúšťa“ elektrinu do distribučnej sústavy (a teda má prístup do distribučnej sústavy), tak na druhej strane musí túto elektrinu niekto odberať, inak by prevádzkovateľ distribučnej sústavy nemohol zabezpečiť bezpečnosť distribučnej sústavy. Zmluva o pripojení stanovuje, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je okrem iného aj príloha č. 1 - špecifikácia odberného miesta, špecifikácia odovzdávacieho miesta, doba realizácie. Zmluva o pripojení je podpísaná tak žalobcom ako aj žalovaným, a preto predstavuje ich vôľu upraviť si vzájomné vzťahy zadaným spôsobom. Obe zmluvné strany, t.j. tak žalobca ako aj žalovaný prejavili vôľu vo výške maximálnej rezervovanej kapacity stanovenej v prílohe č. 1. Žalobca je tým subjektom, ktorý SSE-D žiadal o pridelenie kapacity v distribučnej sústave v ním stanovenom rozsahu. SSE-D následne iba vyhodnotila, či distribučná sústava disponuje dostatočnou kapacitou a v kladnom prípade žiadosti žalobcu vyhovelá. Zo strany žalobcu reálne dochádza k využívaniu dohodnutej maximálnej rezervovanej kapacity. Žalovaný nesúhlasil so záverom okresného súdu, že nebola predložená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. Žalovaný

okresnému súdu predložil zmluvu o dodávke a distribúcii elektriny (zmluvu o združenej dodávke elektriny) uzavretú medzi žalobcom a vybraným dodávateľom, kde je uvedený záväzok dodávateľa poskytnúť pre žalobcu ako odberateľa prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny. Dodávateľ však tieto služby poskytuje žalobcovi prostredníctvom prevádzkovateľa distribučnej sústavy - SSE-D, o čom svedčia aj rámcové distribučné zmluvy predložené okresnému súdu. Je tak zrejmé, že práve SSE-D je subjektom poskytujúcim prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre žalobcu. Na tieto skutočnosti však okresný súd v svojom rozhodnutí vôbec neprihliadol. Žalobca v rámci popísaných právnych vzťahov vystupuje v postavení odberateľa a nie v postavení výrobcu elektriny. Ak žalobca pripustil, že „prístup“ mu je zo strany žalovaného poskytovaný, jedná sa jednoznačne o prístup do distribučnej sústavy žalovaného, a teda v prípade uhrádzania platieb za prístup do distribučnej sústavy na strane žalovaného nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu. Okresný súd sa s týmto konštatovaním žalobcu dostatočne nevysporiadal. Žalovaný zdôraznil, že žalobcovi účtoval výlučne platby za prístup do distribučnej sústavy, a teda za službu, ktorá aj podľa názoru okresného súdu v zmysle napadnutého rozsudku bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá. Žalobcovi zo strany žalovaného neboli v postavení výrobcu elektriny účtované žiadne platby za služby distribúcie elektriny. Žalovaný vo svojich vyjadreniach opakovane okresnému súdu uviedol, že pre objektívne posúdenie predmetu sporu bolo nevyhnutné sa zaoberať všetkými právnymi vzťahmi, ktoré medzi žalovaným a žalobcom vznikli a sú aj naďalej platné. Žalobca musí mať a má zabezpečené základné zmluvné vzťahy na trhu s elektrinou tak, aby jeho právne postavenie nebolo kvalifikované ako neoprávnený odber. Podľa § 39 zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike je neoprávneným odberom elektriny aj odber elektriny bez uzavretej zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny. V prípade neoprávneného odberu na strane žalobcu by bol totiž žalovaný oprávnený podľa § 31 ods. 1 písm. c) bod 3. zákona o energetike č. 251/2012 Z.z. žalobcovi obmedziť alebo prerušiť distribúciu elektriny, k čomu však nedošlo, pretože žalobca má základné zmluvné vzťahy, a teda aj zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny zo strany žalovaného zabezpečené.

18. Vo vzťahu k technicko-odbornému posúdeniu, z ktorého vyplýva, že výrobca elektrickej energie fakticky pripojený do distribučného systému má do nej prístup a využíva distribučnú sústavu, žalovaný uviedol, že z neho vyplýva, že pri dodávke elektrickej energie do distribučnej sústavy je táto sústava využívaná. Podľa žalovaného je kapacita sústavy fakticky využívaná, aj keď daným prvkom nepreteká v daný okamih energia vyrobená príslušným zdrojom. Žalobca v postavení výrobcu má zabezpečený faktický prístup do distribučnej sústavy a tento prístup aj využíva. Okresný súd mal predložené technicko-odborné posúdenie považovať za plnohodnotný dôkaz, pričom z neho mal vychádzať pri zodpovedaní na položenú právnu otázku, a teda, či medzi žalobcom a žalovaným existuje zmluva o prístupe do distribučnej sústavy. Vzhľadom na právny názor žalovaného o existencii zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy je možné uviesť, že predložené technicko-odborné posúdenie len osvedčuje právny stav. Žalobca reálne využíva distribučnú sústavu žalovaného. K využívaniu dochádza, pretože inak by žalobca nemohol vykonávať svoju podnikateľskú činnosť - výrobu elektriny - a tak na strane žalovaného nemôže nastať bezdôvodné obohatenie tým, že žalobcovi využívanie svojej distribučnej sústavy umožňuje.

19. Žalovaný s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky uviedol, že tento posudzoval otázku nesúlady označených ustanovení vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z.z. o cenovej regulácii, okrem iných so zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike. Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 656/2004 Z.z. o energetike, ktorú žalovaný považuje za rozhodnú, nebola Ústavným súdom SR vôbec posudzovaná, a preto Ústavný súd SR sa nevyjadril k otázke zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy v kontexte zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike a rovnako neposudzoval a nevyjadril sa k otázke podstatných náležitostí takejto zmluvy v zmysle tohto zákona a ani neposudzoval a nevyjadril sa k otázke formy takejto zmluvy v zmysle tohto zákona. Vzhľadom na aplikáciu nesprávnej právnej normy si okresný súd osvojil závery Ústavného súdu SR vyjadrené v náleze, v dôsledku čoho konajúci okresný súd opomenul tú skutočnosť, že v čase uzavretia zmluvy o pripojení bolo povinnosťou výrobcu elektriny a nie fakultatívnou možnosťou výrobcu elektriny tak, ako to uvádza okresný súd, uzavrieť zmluvu o prístupe do sústavy. Žalovaný poukázal na to, že nález Ústavného súdu SR pôsobí zásadne vždy ex nunc, keďže opačný výklad by znamenal zavedenie retroaktivity, ktorá je v civilnom práve neprípustná. Žalovaný poukázal aj na to, že ak okresný súd odkazoval na Zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu SR publikované v Zbierke rozhodnutí Ústavného súdu SR pod č. 64/2006, tak toto zjednocujúce stanovisko sa týka prípadu, v ktorom žalobca požadoval od žalovaných plnenie z titulu právneho predpisu, ktorý v priebehu konania stratil

účinnosť. Pri dôslednom preštudovaní zjednocujúceho stanoviska je z jeho odôvodnenia jasné, že výrobcovia elektrickej energie vrátane žalobcu, ktorí zaplatili platbu za prístup do distribučnej sústavy na základe ustanovenia, ktoré bolo neskôr vyhlásené za protiústavné, sa na dané zjednocujúce stanovisko nemôžu odvolávať. Ústavný súd SR vo všeobecnej rovine opakovane judikoval, že nálezy Ústavného súdu SR vo veci nesúlady právnych predpisov majú účinky ex nunc, napríklad PL.ÚS 13/98, PL.ÚS 15/08, PL.ÚS 4/09, PL.ÚS 17/08. Podstatným v danej veci je to, že žalobca riadne platil za prístup do distribučnej sústavy, a to na základe príslušných rozhodnutí ÚRSO. Uvedené rozhodnutia ÚRSO naďalej platia. Žalobca preto nie je v situácii, v ktorej by od neho v súdnom či exekučnom konaní vymáhal prevádzkovateľ distribučnej sústavy platbu za prístup do distribučnej sústavy. Na žalobcu by pritom dopadlo zjednocujúce stanovisko iba vtedy, ak by si od neho prevádzkovateľ distribučnej sústavy vymáhal platby za prístup do distribučnej sústavy na základe rozhodnutí ÚRSO vydaných na základe neúčinného ustanovenia § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. Nejestvuje výslovné rozhodnutie Ústavného súdu SR k účinkom nálezov vydaných vo veciach nesúlady právnych predpisov, ktoré by dopadali na uzavreté právne vzťahy. V tejto situácii sa preto musí aplikovať zásada ex nunc účinkov nálezov Ústavného súdu SR. Takýto pohľad má opodstatnenie aj s ohľadom na princíp zákazu retroaktivity právnych noriem, ako aj na požiadavku, aby ten, kto konal, resp. postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis, nebol v tejto dôvere k nemu sklamaný. Rozhodnutia Ústavného súdu SR, na ktoré poukazyval žalovaný, časovo nasledujú po zjednocujúcom stanovisku a tieto jednoznačne uvádzajú, že účinky rozhodnutia Ústavného súdu SR sú ex nunc. Žalovaný preto žiadal rozsudok v napadnutom výroku zmeniť tak, že žaloba bude zamietnutá a žalobca zaviazaný k náhrade trov súdneho konania.

20. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 5.2.2018 k odvolaniu žalovaného považoval za nepravdivé tvrdenie žalovaného, že okresný súd pri skúmaní existencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy vychádzal z nesprávneho právneho predpisu, keď namiesto pôvodného Zákona o energetike č. 656/2004 Z.z. aplikoval nový Zákona o energetike č. 251/2012 Z.z. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že okresný súd vychádzal z oboch právnych predpisov, pričom pri posudzovaní existencie tejto zmluvy vychádzal z aktuálne platne a účinnej právnej úpravy, predstavovanej novým Zákonom o energetike. V súlade s prechodným ustanovením nového zákona v § 96 ods. 9 sa v bode 39. a 40. rozsudku zamietavo vyjadril k tomu, či za účinnosti pôvodného Zákona o energetike došlo medzi sporovými stranami k uzatvoreniu zmluvy o prístupe, ako to tvrdil žalovaný. Okresný súd sa vyporiadal aj s ďalšími tvrdeniami žalovaného v podanom odvolaní, keď konštatoval, že existujúca zmluva medzi žalobcom a žalovaným, t.j. zmluva o pripojení zariadenia odberateľa, obsahuje výlučne dohodu o pripojení a nemožno ju považovať za zmluvu o prístupe. Rovnako sa okresný súd venoval aj postaveniu žalobcu ako odberateľa elektriny. Žalovaný v podanom odvolaní uvádza vlastné definície toho, čo považuje za pripojenie a prístup, ktoré sú v rozpore s legálnymi definíciami v zmysle pôvodného aj nového Zákona o energetike. Právny názor prvoinštančného súdu o predpokladoch, ktoré musia byť splnené, aby bolo možné hovoriť o prístupe do distribučnej sústavy, sú v zhode s právnym názorom Ústavného súdu SR vyjadreným v Náleze sp.zn. PL. ÚS 17/2014. Podľa žalobcu ak je správny názor žalovaného, že žalobca ako výrobca elektriny nemá právo na uzatvorenie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny, tak potom žalovaný nebol žalobcovi oprávnený účtovať poplatky za prístup do distribučnej sústavy.

21. Žalobca považoval za zavádzajúce tvrdenia žalovaného vo vzťahu k existencii jeho záväzku rezervovať pre žalobcu maximálnu rezervovanú kapacitu v zmluve o pripojení. Podľa žalobcu v tejto zmluve nie je nič o takomto záväzku žalovaného rezervovať pre žalobcu kapacitu prenosovej sústavy na účely distribúcie elektriny. Údaj o maximálnej rezervovanej kapacite je len technickým údajom, potrebným pre zabezpečenie vhodného pripojenia zariadenia výrobcu do sústavy. Žalobca považoval za dezinterpretáciu súdneho rozhodnutia, a to Nálezu Ústavného súdu, kde žalovaný naznačoval, že tento Nález považuje za prístup do sústavy výlučne právo výrobcu vpúšťať vyrobenú elektrinu do sústavy. Ústavný súd však za súčasť prístupu považuje vpustenie elektriny do sústavy pre účely prenosu k odberateľom alebo iným účastníkom trhu. Žalobca vyrobenú elektrinu v odbernom mieste iba predáva, čím zanikajú všetky jeho práva k dodanej elektrine vrátane práva ďalej určiť, či, komu a za akých podmienok bude dodaná. Čo sa týka odkazov žalovaného na technicko-odborné posúdenie okresný súd dostatočne objasnil, že prístup do distribučnej sústavy je výsostne legálny pojem, ktorého obsah je v oboch zákonoch o energetike zadaný úplne jednoznačne. Žalobca nesúhlasil ani so závermi žalovaného ohľadom zjednocujúceho stanoviska Ústavného súdu SR, nakoľko z tohto stanoviska nevyplýva záver o nenávratnosti dobrovoľne poskytnutého plnenia. Dobrovoľnosť platieb v tomto prípade ani nezodpovedá skutkovému stavu, nakoľko časť faktúr žalovaného bola žalobcom

uhradená výlučne z dôvodu hrozieb jednostranného odstúpenia od zmluvy a časť faktúr bola uhrádzaná jednostrannými zápočtami žalovaného, preto nie je možné hovoriť o žiadnej dobrovoľnosti. K ďalším Nálezom Ústavného súdu, ktoré žalovaný v odvolaní spomína, žalobca uviedol, že ich spoločným znakom je to, že Ústavný súd SR o nesúlade predpisov v konečnom dôsledku nerozhodoval, nakoľko sa napadnutý predpis stal ústavne konformným v dôsledku aktivity ústavodarného orgánu alebo napadnuté predpisy prestali byť súčasťou právneho poriadku. Žiadne z týchto rozhodnutí ani nie je v rozpore so závermi uvedenými v zjednocujúcom stanovisku, keď tieto rozhodnutia konštatujú účinky ex nunc iba vo vzťahu k preskúvaným právnym predpisom. Oproti tomu je potrebné rozlišovať účinky ex tunc vo vzťahu k právam a povinnostiam založeným takými predpismi, ktorých nesúlad bol konštatovaný v ústavnom náleze. Podľa zjednocujúceho stanoviska sa na také predpisy hľadí, ako keby ani nikdy neboli súčasťou právneho poriadku, čo znamená, že na protiústavný právny dôvod uskutočnených platieb nie je možné vôbec prihliadať a platby je potrebné posudzovať ako platby bez právneho dôvodu. Princípy uvedené v zjednocujúcom stanovisku zjavne prekračujú rámec konaní z titulu zdravotného poistenia. Tieto princípy sú nasledovné: 1/ v prípade rozhodovania verejno-mocenského orgánu v čase po zverejnení Nálezu Ústavného súdu SR o nesúlade právnych predpisov v Zbierke zákonov nie je možné prihliadať na tie právne predpisy, ich časti, resp. ustanovenia, ktoré boli vyhlásené za protiústavné, a 2/ princíp ústavnosti má prednosť pred princípom právnej istoty. Žalobca tak žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania.

22. Žalovaný v reakcii zo dňa 28.3.2018 na vyjadrenie žalovaného k podanému odvolaniu uviedol, že maximálna rezervovaná kapacita nielenže súvisí s pojmom prístup do distribučnej sústavy, ale jej dojednaním je dojednaný aj prístup výrobcovi elektrickej energie. Pojem distribučná kapacita podľa vyhl. č. 18/2017 Z.z. predstavuje rezervovanú kapacitu pre odberateľa a nie pre výrobcu. K aplikácii pôvodného a nového zákona o energetike žalovaný uviedol, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny v zmysle ust. § 26 ods. 5 zák. č. 251/2012 Z.z. zahŕňa dojednanie o prístupe a dojednanie o distribúcii elektriny. Žalobca poukázal na vyhlášku č. 24/2013 Z.z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom so záverom, že na základe zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny ako aj na základe rámcovej distribučnej zmluvy prevádzkovateľ distribučnej sústavy zabezpečuje distribúciu pre odberateľa elektriny a nie pre výrobcu. V súdenom prípade žalovaný zabezpečuje distribúciu pre žalobcu prostredníctvom rámcovej distribučnej zmluvy uzatvorenej s dodávateľom SSE, a.s. a distribúcia je pre žalobcu zabezpečená ako pre odberateľa a nie ako pre výrobcu. Pokiaľ zákon nepriznáva výrobcovi elektriny právo na distribúciu elektriny, nemôže mu zároveň ukladať povinnosť uzatvoriť takú zmluvu, predmetom ktorej bude právo, na ktoré výrobca zo zákona nie je oprávnený. Podľa žalovaného tak zmluvy o pripojení v sebe subsumujú aj zmluvy o prístupe, čo je v súlade s právnou úpravou účinnou v čase, v ktorom tieto zmluvné vzťahy vznikli.

23. K jednotlivým bodom vyjadrenia žalobcu žalovaný uviedol, že žalobca ako účastník trhu zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny so žalovaným nemusí uzatvoriť. Žalobca má prístup do sústavy zabezpečený prostredníctvom svojho vybratého dodávateľa, a to spoločnosti SSE, s ktorým má uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke elektriny, na základe ktorej sa SSE zaviazala, že poskytne prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny do všetkých odberných miest, s ktorými má dodávateľ uzatvorenú zmluvu o združenej dodávke. Nie je pravdivé tvrdenie žalobcu, že žalovaný nebol oprávnený účtovať poplatky za prístup, nakoľko podľa aktuálneho znenia vyhl. č. 18/2017 Z.z. uhrádzajú platbu za prístup do distribučnej sústavy všetci výrobcovia elektriny pripojení do sústavy. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí používa pojem zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, čo potvrdzuje argumentáciu žalovaného, že pojem prístup do distribučnej sústavy je nevyhnutné oddeľovať od pojmu distribúcia elektriny. Okresný súd a tiež žalobca opomínajú skutočnosť, že výrobcovia elektriny si rezervovanú kapacitu neobjednávajú a táto hodnota je jedinou hodnotou kapacity v distribučnej sústave, ktorú si medzi sebou výrobcovia elektriny a SSD zmluvne dohadujú, a práve táto hodnota je hodnotou, ktorá sa viaže na prístup do distribučnej sústavy. Neobstojí tvrdenie, že žalobca distribučnú sústavu nevyužíva, nakoľko práve žalobca žiadal o pridelenie kapacity v distribučnej sústave. Žalovaný tak žiadal rozhodnúť v zmysle ním podaného odvolania.

24. Žalobca vo vyjadrení k stanovisku žalovaného konštatoval, že toto podanie je iba zopakovaním skoršej argumentácie žalovaného. Jedná sa pritom o argumentáciu vnútorne nekonzistentnú, keď žalovaný na jednej strane dospel k záveru, že platnú zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy so žalobcom uzatvorenú mať nemôže a na druhej strane k záveru, že takúto zmluvu uzatvorenú vlastne má.

Argumentáciu žalovaného žalobca považuje za nepodloženú, keď žalovaný napr. tvrdí, že náležitosti zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny nie sú v zák. č. 251/2012 Z.z. bližšie uvedené, čo však nie je pravda - § 26 ods. 5 tohto zákona. Žalobca tak opätovne žiadal napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdiť.

25. Žalovaný v dodatočnom vyjadrení doručenom odvolaciemu súdu dňa 20.07.2018 cestou právneho zástupcu predložil za účelom posúdenia svojho právneho postavenia Stanovisko Katedry ústavného práva Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici k časovým účinkom nálezov Ústavného súdu SR.

26. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 30.7.2018 uviedol, že žalovaný dodatočným predkladaním vyjadrení a dôkazov porušuje ustanovenia CSP upravujúce koncentráciu konania. Žalovaným pripojený nový dôkaz, a to stanovisko Univerzity Mateja Bela možno vzhľadom na jeho obsah považovať za prostriedok procesnej obrany. Žalobca vo vyjadrení zotrval na svojej predchádzajúcej argumentácii. Na doručené vyjadrenie žalobcu žalovaný reagoval písomným vyjadrením zo dňa 04.09.2018.

27. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 14Cob/80/2018-424 zo dňa 17.01.2019 odvolacie konanie vedené pod sp. zn. 14Cob/80/2018 prerušil do skončenia konania o dovolaní podanom žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.09.2018. Krajský súd uznesením č.k. 14Cob/64/2020-536 zo dňa 21.10.2020 rozhodol o pokračovaní v odvolacom konaní po tom, ako bolo vo veci podaného dovolania rozhodnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením č.k. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020, čím odpadla prekážka, pre ktorú bolo odvolacie konanie vedené aktuálne pred Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 14Cob/64/2020 (pôvodne vedené pod sp. zn. 14Cob/80/2018) prerušené.

28. Uznesením č. k. 14Cob/64/2020-575 zo dňa 8.1.2021 Krajský súd v Žiline rozhodol tak, že odvolacie konanie vedené pred Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 14Cob/64/2020 prerušil do skončenia konania o sťažnosti podanej na Ústavný súd SR vo veci porušenia základných práv a slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uznesením sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20. novembra 2019, ktoré konanie je vedené pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. Rvp 352/2020. Krajský súd uznesením č.k. 14Cob/39/2022-676 zo dňa 27.7.2022 rozhodol o pokračovaní v odvolacom konaní vedenom pred Krajským súdom v Žiline pod sp.zn. 14Cob/39/2022 (odvolacie konanie pôvodne vedené pod sp.zn. 14Cob/64/2020) a zároveň vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu DITERGO, s.r.o., so sídlom Seberínho 9, 821 03 Bratislava, IČO: 45 944 733, vstúpil žalobca Services & Management, s.r.o., Suché mýto 6, 811 03 Bratislava, IČO: 46 760 393.

29. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), prejednal odvolanie žalovaného postupom bez nariadenia pojednávania a verejným vyhlásením rozsudku krajským súdom za aplikácie ust. § 388 CSP bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že žaloba žalobcu bola zamietnutá. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

30. K procesnému postupu krajského súdu, ktorý prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia pojednávania, sa poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 14Cob/39/2022-689 zo dňa 2.3.2023, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli Krajského súdu v Žiline a na webovej stránke Krajského súdu v Žiline v lehote najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením, na základe čoho boli splnené podmienky k verejnemu vyhláseniu rozsudku krajským súdom v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

31. Krajský súd vo vzťahu k svojmu postupu a rozhodovaniu o odvolaní žalovaného považuje za potrebné zvýrazniť, že v odvolacom konaní sa riešila právna otázka, pre vyriešenie ktorej nebolo potrebné pred odvolacím súdom zopakovať dokazovanie vykonané okresným súdom, a teda nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalovaného nariaďovať pojednávanie. Krajský súd v tejto súvislosti zvýrazňuje závery napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorý konštatoval, že predmetom sporu je výlučne právna otázka, či medzi žalobcom a žalovaným existuje vzťah založený zmluvou o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcii elektriny alebo nie. Okresný súd v tomto smere vo vzťahu k niektorým z predložených dôkazov, napr. technická analýza či schéma alebo grafy, konštatoval, že tieto dôkazy nedávajú na túto kľúčovú právnu otázku odpoveď. Podľa okresného súdu je zmluva o prístupe do

distribučnej sústavy a distribúcií elektriny jediným právnym základom pre uhrádzanie platby za prístup. Krajský súd s odkazom na ust. § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého odvolací súd nariadi na prejednanie odvolania pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem, uvádza, že s poukazom na uvedené konštatovanie a riešenie výlučne právnej otázky neboli splnené zákonné podmienky v uvedenom ustanovení, a teda pre rozhodnutie o podanom odvolaní žalovaného nebolo potrebné krajským súdom nariadiť pojednávanie. Krajský súd preto dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky na to, aby mohol vec prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalovaného bez toho, aby vo veci nariadil pojednávanie. To, že v odvolacom konaní bola riešená výlučne len právna otázka, potvrdzujú aj ďalej uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR.

32. Z obsahu spisového materiálu plynie, že predmetom sporu bolo zaplatenie sumy 172.686,36 Eur s príslušenstvom, ktorý nárok žalobca odôvodnil tým, že je vlastníkom fotovoltaickej elektrárne, ktorá bola pripojená do distribučnej sústavy žalovaného, pričom žalovaný fakturoval žalobcovi odplatu za prístup do distribučnej sústavy napriek tomu, že s ním žalobca nemal uzavretú zmluvu o prístupe. Podľa žalobcu sú tieto platby v zmysle Nálezu Ústavného súdu SR protiústavné, čím malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu.

33. Vo vzťahu k takto vymedzenému uplatnenému nároku žalobcu považuje krajský súd za potrebné poukázať na genézu svojej rozhodovacej činnosti a tiež na v obdobných veciach prijaté závery rozhodnutí najvyšších súdnych autorít (Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR). Je potrebné v tomto smere zvýrazniť zabezpečenie princípu právnej istoty, obsahom ktorého je, aby sa na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, t.j., aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom. Práve z tohto dôvodu potom krajský súd vyššie uvedeným uznesením č.k. 14Cob/80/2018-424 zo dňa 17.1.2019 prerušil odvolacie konanie do skončenia konania o dovolaní podanom žalovaným proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 13Cob/48/2018 zo dňa 19.9.2018. V tomto dovolaní žalovaného datovanom dňa 23.10.2018 boli nastolené otázky, na ktorých spočívalo posúdenie aj v tomto konaní uplatneného nároku, a preto bolo namieste, aby prioritne bolo o týchto otázkach rozhodnuté najvyšším súdom ako súdom dovolacím. V dovolacom konaní bola nastolená otázka týkajúca sa právneho vzťahu medzi výrobcou elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy, otázka posúdenia tohto právneho vzťahu podľa zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, resp. podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a tiež otázka aplikácie Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 ex nunc alebo ex tunc.

34. Výsledkom dovolacieho konania bolo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020, z ktorého vyplynuli závery, z ktorých za rešpektovania princípu právnej istoty bol povinný vychádzať aj krajský súd. Krajský súd poukazuje na toto uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 (ďalej aj len „uznesenie NS SR“), ktoré je rozhodnutím dovolacieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že ako dovolací súd riešil len právnu otázku, ktorá predstavuje právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, ktorá je významná pre posúdenie prípustnosti dovolania, a tým riešil len otázku právneho úkonu - Zmluvu o pripojení uzavretú medzi žalobcom Plachtice Power, s.r.o., IČO: 45 713 316 a dovoľateľom, ktorá založila vzájomný právny vzťah medzi stranami a vznikla za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v uznesení poukázal aj na prechodné ustanovenia obsiahnuté v zákone č. 251/2012 Z.z., konkrétne ust. § 96 ods. 7 prvá veta zákona č. 251/2012 Z.z. a upriamil pozornosť na právny rámec fungovania vnútorného trhu s elektrinou, ktorý je upravený v rámci práva Európskej únie, na ktorú skutočnosť okresný súd ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach nereflektovali, v ktorej súvislosti dovolací súd poukázal na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou (ďalej „smernica“), ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení uviedol, že „v rámci posúdenia zmluvy o pripojení, uzavretej medzi žalobcom a žalovaným na základe zákona č. 656/2004 Z.z., je potrebné vychádzať aj zo smernice a v rámci interpretácie právnych noriem uplatniť eurokonformný výklad“ (ods. 16. uznesenia NS SR). Z odseku 16.1., 16.2. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že „žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcam elektriny za rovných (t.j. nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu bezpodmienečne vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom

regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval - by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú podmienku priamo vyplývajúcu z ustanovenia § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Zjednodušene povedané, aby mohol výrobca elektriny (t.j. žalobca) vyrábať elektrinu a dosahovať zisk z predmetu svojej činnosti ako základného znaku podnikania, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzavretia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok (resp. povinností).“ Z odôvodnenia uznesenia NS SR (odsek 17., 17.1.) vyplýva záver dovolacieho súdu, že sudy nižšej inštancie nesprávne aplikovali ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z., ak vyslovili, že medzi stranami sporu nebola uzatvorená zmluva o prístupe, ak jej existencia podmieňovala oprávnenie žalobcu pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou ako výrobca elektriny. Podľa Najvyššieho súdu SR zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie vyplynulo, že žalobca pôsobil a pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, a teda nepochybne pre výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy, pričom rozhodnutia súdov nižšej inštancie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení, v dôsledku čoho bolo dovolanie dôvodné. K rovnakému právnomu záveru dospeli aj ďalšie senáty obchodnoprávneho kolégia vo veciach vedených pod sp. zn. 3Obdo/18/2019, 1Obdo/13/2019, 1Obdo/18/2019, 1Obdo/25/2019, 2Obdo/9/2019. V odseku 18.2. odôvodnenia uznesenia NS SR bolo konštatované „...Vyriešenie dovolateľom nastolenej otázky je tak relevantné pre vyriešenie tých sporov, v ktorých nebola medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorená zmluva o prístupe do distribučnej sústavy“. Z odseku 19. odôvodnenia uznesenia NS SR vyplýva, že podľa názoru dovolacieho súdu nález Ústavného súdu SR na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri správnej aplikácii ustanovení § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, a preto by vyriešenie dovolacej právnej otázky ohľadne účinkov nález Ústavného súdu SR malo výlučne len akademický charakter, z ktorého dôvodu dovolací súd túto dovolaciu otázku nebol oprávnený vyriešiť. Okrem iného z uznesenia NS SR vyplýva, že sudy nižšej inštancie sú v rámci nového konania viazané právnym názorom dovolacieho súdu.

35. Vyriešenie uvedenej dovolacej otázky považoval krajský súd za významné práve s ohľadom na riešenie rovnakej otázky v odvolacom konaní. Krajský súd preto následne v odvolacom konaní pri posudzovaní nároku žalobcu o (ne)existencii zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným (zmluvy o prístupe žalobcu do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny) vychádzal z vyslovených právnych záverov Najvyššieho súdu SR.

36. Krajský súd v ďalšom priebehu odvolacieho konania uznesením č.k. 14Cob/64/2020-575 zo dňa 8.1.2021 prebiehajúce odvolacie konanie prerušil do skončenia konania o sťažnosti podanej na Ústavný súd SR vo veci porušenia základných práv a slobôd rozhodnutím Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20. novembra 2019, ktoré konanie bolo pred ústavným súdom vedené pod sp. zn. Rvp 352/2020. K tomuto prerušeniu pristúpil krajský súd z dôvodu, že v inom konaní vystupujúci iný žalobca oznámil, že podáva na Ústavný súd SR sťažnosť podľa Čl. 127 Ústavy SR vo veci porušenia základných práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/18/2019, ktorá vec je vedená pred Ústavným súdom SR pod sp. zn. Rvp 352/2020. V zmysle tejto ústavnej sťažnosti mal sťažovateľ za to, že ÚS SR môže vyvrátiť nesprávne právne závery dovolacieho súdu o tom, že

- existenciu právneho titulu k platbám za prístup, ktorá bola vyhláškou č. 221/2013 Z.z. zavedená počas režimu nového zákona o energetike, je potrebné posudzovať podľa starého a neplatného zákona o energetike, t.j. zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike,
- v dôsledku uzatvorenia zmluvy o pripojení za účinnosti starého zákona o energetike medzi stranami musela vzniknúť aj „zmluva o prístupe.“ Inak povedané, podľa názoru dovolacieho súdu zmluva o pripojení uzatvorená za účinnosti starého zákona o energetike v sebe nevyhnutne subsumuje aj „zmluvu o prístupe“,
- každý výrobca, ktorý mal záujem pôsobiť na energetickom trhu, musel mať vôľu uzatvoriť „zmluvu o prístupe“, a preto sa nemôže úspešne brániť, že takáto zmluva neexistuje, keďže takúto zmluvu bol

podľa názoru dovolacieho súdu povinný uzatvoriť na základe znenia ust. § 21 ods. 2 písm. a) starého zákona o energetike,

- podľa dovolacieho súdu „zmluva o prístupe“, ktorá mala (údajne) vzniknúť na základe uzatvorenia zmluvy o pripojení za účinnosti starého zákona o energetike, nie je v rozpore s novším zákonom o energetike. Podľa názoru dovolacieho súdu zmluvné strany nemuseli „zmluvu o prístupe“ uviesť do súladu so znením ust. § 26 ods. 5 zákona o energetike.

37. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je zjavné, že v konaní pred Ústavným súdom SR sa riešili otázky existujúceho, resp. neexistujúceho právneho vzťahu medzi žalobcom ako výrobcou elektriny a žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy v rovine posúdenia existencie, resp. neexistencie zmluvy o prístupe do distribučnej sústavy a distribúcií elektriny a aplikácie relevantnej právnej úpravy, teda otázky, ktoré krajský súd riešil v rámci odvolacieho konania a ktoré mali dopad na uplatnený nárok žalobcu na vrátenie platieb, o ktorých žalobca tvrdil, že boli žalovanému vyplácané na základe ustanovenia vyhlášky č. 221/2013 Z.z., ohľadom ktorého ústavný súd konštatoval jeho protiústavnosť (sp. zn. ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016).

38. Ústavný súd SR o podanej sťažnosti rozhodol uznesením č.k. III. ÚS 167/2022-250 zo dňa 24. marca 2022, ktorým ústavné sťažnosti boli odmietnuté. V odseku 19. odôvodnenia tohto uznesenia sa uvádza, že „...výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov Najvyšší súd SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy len dodá - „vpustí“, vyznieva nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa naplňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľom. Sťažovatelia nepochybne nepotrebujú energiu do sústavy len tak bez jej ďalšieho využitia vpustiť“. Z odseku 20. odôvodnenia predmetného uznesenia Ústavného súdu SR vyplýva, že „Najvyšší súd primárne posudzoval právny vzťah medzi žalovanou a sťažovateľmi podľa zákona č. 656/2004 Z.z., pretože zmluva o pripojení bola medzi stranami uzavretá za účinnosti tohto zákona. Jeho ustanovenia boli relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platby za prístup, nadobudla účinnosť neskôr a žalovaná začala vyberať platbu až začiatkom roka 2014. Rozhodujúcou skutočnosťou bolo to, či výrobca mal uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovanou so záverom o tom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárne, či svojvoľné“. Ďalej v odseku 21. odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR sa uvádza, že vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovanou nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah strán založený zmluvou. To vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom Ústavného súdu SR o nesúlade časti vyhlášky. Ústavný súd mal za to, že rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa Čl. 46 ods. 1, Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, či práva podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a preto boli ústavné sťažnosti odmietnuté.

39. Krajský súd po rozhodnutí Ústavného súdu SR uznesením č.k. 14Cob/39/2022-676 zo dňa 27.7.2022 rozhodol o pokračovaní v odvolacom konaní. Zároveň týmto uznesením krajský súd vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania namiesto doterajšieho žalobcu DITERGO, s.r.o., vstúpil žalobca Services & Management, s.r.o., so sídlom v Bratislave, keď konštatoval, že došlo ku skutočnosti, s ktorou je spojený prevod práv, o ktorých sa koná, a bolo nepochybné, že návrh na zmenu strany v konaní podal doterajší žalobca a ten, kto mal vstúpiť na jeho miesto v tomto konaní, so svojím vstupom do konania vyslovil súhlas. Boli tak naplnené procesné podmienky podľa § 80 ods. 2 CSP pre vyhovieť návrhu na zmenu strany v konaní na strane žalobcu.

40. Krajský súd vo vzťahu k ďalším zo strany či už pôvodného žalobcu alebo zo strany žalovaného dodatočne predloženým písomným vyjadreniam uvádza, že vo veci bol zachovaný zákonný postup podľa § 373 ods. 3, § 374 ods. 1, 2 CSP, a preto už krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia obsah týchto následných podaní sporových strán, ktoré mali väzbu predovšetkým k procesným rozhodnutiam

krajského súdu o prerušení odvolacieho konania a o následnom pokračovaní v odvolacom konaní po skončení dovolacieho konania pred Najvyšším súdom SR a po skončení konania o podanej ústavnej sťažnosti pred Ústavným súdom SR, neuvádza.

41. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti považuje krajský súd za potrebné opätovne zvýrazniť, že predmetom žalobcom uplatneného nároku bolo vrátenie platieb, ktoré žalobca žalovanému zaplatil na základe faktúr vystavených žalovaným za prístup do distribučnej sústavy, a to z dôvodu, že žalobca nemal podľa svojho tvrdenia zmluvu o prístupe so žalovaným uzavretú, prístup si nikdy neobjednal a ani mu nebol poskytovaný. Podľa žalobcu tak pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy neexistoval zmluvný základ a s poukazom na Nález Ústavného súdu SR sp.zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22.6.2016 došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na úkor žalobcu.

42. Krajský súd uvádza, že medzi žalobcom a žalovaným nebola sporná okolnosť uzavretia zmluvy o pripojení zariadenia odberateľa - výrobcu do VN distribučnej sústavy, číslo zmluvy: V28010018/2010/194 zo dňa 1.3.2011 (č.l. 102), a to v zmysle ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a príslušných ustanovení zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike (ďalej aj len „zmluva o pripojení“). Medzi sporovými stranami však bola spornou skutočnosť, či medzi nimi bola uzavretá zmluva o prístupe, teda, či medzi sporovými stranami bol daný právny základ pre účtovanie platby za prístup do distribučnej sústavy, a teda, či žalovaný platbu za prístup požadoval od žalobcu oprávnene alebo či poskytnutým plnením žalobcu žalovanému vzniklo na strane žalovaného bezdôvodné obohatenie.

43. Krajský súd vo vzťahu k vyriešeniu tejto pre konanie o podanom odvolaní rozhodujúcej právnej otázky poukazuje na závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd SR v dovolacom konaní a Ústavný súd SR v konaní o podanej ústavnej sťažnosti. Závery tak Najvyššieho súdu SR ako aj Ústavného súdu SR sú podstatné aj pre prejednávajúcu odvoláciu vec. Krajský súd vo vzťahu k vyššie uvedenej zmluve o pripojení zo dňa 1.3.2011 uvádza, že táto zmluva bola uzavretá za účinnosti zák. č. 656/2004 Z.z. o energetike, pričom podľa úpravy ust. § 96 ods. 7 zák. č. 251/2012 Z.z. o energetike zostali zmluvy uzatvorené podľa doterajších predpisov v platnosti. Podľa uvedenej zmluvy o pripojení sa žalovaný zaviazal pripojiť zariadenie pôvodného žalobcu do distribučnej sústavy SSE-D, a.s. Platba za prístup, vo vzťahu ku ktorej žalobca tvrdil, že túto nebol povinný žalovanému poskytovať, bola pre výrobcov elektrickej energie zavedená vyhláškou Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z.z. Touto vyhláškou bola s účinnosťou od 1.1.2014 zavedená nová platba označená ako platba za prístup do distribučnej sústavy (tzv. G-komponent) s tým, že podľa § 26 ods. 23 tejto vyhlášky mal každý výrobca elektriny pripojený do distribučnej sústavy povinnosť uhrádzať platbu za prístup, a to aj v prípade, ak takýto výrobca nemal s prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o pripojení alebo zmluvu o prístupe. Ústavný súd SR Nálezom sp.zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22.6.2014 rozhodol tak, že časť ust. § 26 ods. 23 tejto vyhlášky je protiústavná s tým, že povinnosť výrobcu elektriny uhrádzať platbu za prístup do distribučnej sústavy môže vzniknúť len na základe uzatvorenej zmluvy o prístupe. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu tak bolo nevyhnutné vyhodnotenie zmluvy o pripojení uzavretej medzi pôvodným žalobcom a žalovaným, a to v kontexte vyslovených právnych záverov Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR.

44. V zmysle záverov rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 poukazuje krajský súd na ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s ust. § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. a na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorá predpokladá zabezpečenie otvoreného prístupu na trhu s elektrinou. Smernica priamo predpokladá a zaväzuje členské štáty zabezpečiť nediskriminačné tarify za prístup pre všetkých užívateľov distribučnej sústavy. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/95/2018 zo dňa 29. apríla 2020 vyplýva, že žalovaný ako prevádzkovateľ regionálnej distribučnej sústavy bol podľa právnej úpravy účinnej v čase vzniku zmluvného vzťahu povinný na základe zmluvy umožniť pripojenie a zároveň prístup do distribučnej sústavy všetkým výrobcom elektriny za rovnakých (nediskriminačných) podmienok. Bez existencie takéhoto zmluvného vzťahu vyžadovaného zákonom č. 656/2004 Z.z. nemohol mať výrobca elektriny prístup do distribučnej sústavy a nemohol byť ani do nej pripojený. V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. nebolo možné, aby výrobca elektriny uzatvoril s prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy bez toho, aby súčasne neuzatvoril aj zmluvu o prístupe (resp. aby táto zmluva nebola súčasťou zmluvy o pripojení). Bez uzatvorenia zmluvy o prístupe, ktorú zákon č. 656/2004 Z.z. priamo vyžadoval, by nemohol výrobca elektriny pôsobiť na trhu s elektrinou, keďže by nespĺňal zákonnú

podmienku priamo vyplývajúcu z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Preto platí, že na to, aby mohol výrobca elektriny (pôvodný žalobca) vyrábať elektrinu a dosahovať zisk z predmetu svojej činnosti, musel rešpektovať zákonnú úpravu a splniť všetky podmienky stanovené zákonom č. 656/2004 Z.z. vrátane uzatvorenia zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy. Následne sa preto výrobca elektriny nemôže s úspechom brániť tvrdením, že jeho vôľou (resp. úmyslom) nebolo uzavrieť zmluvu o prístupe, keďže táto je obsiahnutá už v tom, že chcel ako výrobca pôsobiť na otvorenom trhu s elektrinou, s ktorým je spojené splnenie všetkých zákonných podmienok, resp. povinností (ods. 16.2. odôvodnenia predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR). Ďalej Najvyšší súd SR v tomto uznesení uviedol, že ...„Povinnosti prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy umožniť výrobcovi elektriny pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a), § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z.) zodpovedá právo prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy požadovať od výrobcu elektriny odplatu za túto poskytnutú službu. Na tejto skutočnosti nemení nič ani zmena právnej úpravy obsiahnutá v zákone č. 251/2012 Z.z., ktorý upravuje niektoré zmluvné typy medzi subjektmi vykonávajúcimi činnosť na trhu s elektrinou odlišne od zákona č. 656/2004 Z.z. Pokiaľ zmluva uzavretá podľa zákona č. 656/2004 Z.z. nie je v rozpore so zákonom č. 251/2012 Z.z., nebolo povinnosťou zmluvných strán uzavrieť novú zmluvu, keďže táto zostáva platná“. Najvyšší súd SR ako súd dovolací mal za to, že ak žalobca pôsobil, resp. pôsobí na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, tak nepochybne na výkon svojej podnikateľskej činnosti musel mať za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Ďalej mal za to, že Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 zo dňa 22. júna 2016 na rozhodovaný spor nedopadá, keďže pri aplikácii ust. § 21 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 24 ods. 2 písm. h) zákona č. 656/2004 Z.z. nemožno dospieť k záveru, že by medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy.

45. Rešpektujúc princíp právnej istoty poukazuje krajský súd aj na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, kde boli vyslovené totožné právne závery, a to rozhodnutia vo veci sp. zn. 1Obdo/25/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 1Obdo/13/2019 zo dňa 05.03.2020, sp. zn. 2Obdo/9/2019 zo dňa 31.03.2019, sp. zn. 2Obdo/15/2019 zo dňa 30.04.2020, sp. zn. 1Obdo/18/2019 zo dňa 19.02.2020, sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20.11.2019. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR boli posudzované aj Ústavným súdom SR so záverom vysloveným v uznesení Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 167/2020-250 zo dňa 24. marca 2020, ktorým boli ústavné sťažnosti výrobcov elektriny odmietnuté. V tomto uznesení ústavný súd uviedol, že všeobecné súdy boli konfrontované s množstvom žalôb výrobcov elektriny s obdobným predmetom konania, preto bolo nepochybne žiaduce, aby najvyšší súd vec hmotnoprávne posúdil. Najvyšší súd v rozsahu dovolacej otázky opätovne právne posúdil právny vzťah medzi žalovaným a výrobcami elektriny, ktorý bol založený zmluvami o pripojení. Najvyšší súd hodnotil predmet činnosti a podnikania sťažovateľov ako výrobcov elektriny, hodnotil, či sťažovatelia ako výrobcovia elektriny potrebovali prístup do distribučnej sústavy, a posudzoval podmienky stanovené právnou úpravou, účinnou v čase vzniku právneho vzťahu medzi stranami sporu, t.j. zákonom č. 656/2004 Z.z. Najvyšší súd dospel k záveru, že povinnosť výrobcu elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR týmto nezasiahol do skutkového stavu, nevykonal žiadne nové dôkazy, ale zistený skutkový stav právne posúdil po tom, ako vyložil právne normy obsiahnuté v zákone č. 656/2004 Z.z. To, že toto právne posúdenie je iné ako právne posúdenie okresného súdu a krajského súdu, neznamená, že by išlo o zásah do týmto súdmi zisteného skutkového stavu veci. Išlo o právne posúdenie nepochybne prejavenej vôle zúčastnených subjektov tak, ako bola zachytená v písomne uzavretých zmluvách. V konaní nebolo sporné to, s akým obsahom boli medzi stranami uzavreté zmluvy, teda nešlo o skutkový spor. Spor bol výlučne o právnom posúdení týchto zmlúv, teda o tom, aké právne následky sa vzhľadom na právnu úpravu s takto uzatvorenými zmluvami spájali.

46. Ústavný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia č.k. III. ÚS 167/2020-250 zo dňa 24. marca 2020 uviedol, že výsledkom právneho posúdenia najvyššieho súdu bol záver o tom, že povinnosť výrobcu elektriny uzavrieť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplýva z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. Po vyhodnotení týchto podstatných aspektov najvyšší súd dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrarnosti napadnutých uznesení. Tvrdenie sťažovateľov, že prístup do distribučnej sústavy

nepotrebovali, pretože výrobca vyrobenú elektrinu do distribučnej sústavy len dodá - „vpustí“, vyznelo pre ústavný súd nepresvedčivo, keďže výrobou a následným predajom energie sa naplňa podstata podnikateľskej činnosti sťažovateľov. Podľa ústavného súdu sťažovatelia nepochybne nepotrebujú energiu do sústavy len tak bez jej ďalšieho využitia vpustiť. Ďalej Ústavný súd SR uviedol, že Najvyšší súd SR určil, podľa ktorého právneho predpisu sa právny vzťah bude posudzovať, a to podľa zákona č. 656/2004 Z.z., ak zmluva o pripojení bola uzavretá za účinnosti tohto zákona. Ustanovenia tohto zákona boli potom relevantné pre právne posúdenie veci vrátane povinnosti uzavrieť zmluvu o prístupe do distribučnej sústavy. Nič na tom nezmenila ani skutočnosť, že vyhláška, ktorá zaviedla povinnosť platby za prístup, nadobudla účinnosť neskôr. Právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľmi a žalovaným so záverom, že medzi týmito stranami došlo k uzavretiu zmluvy o prístupe, má racionálny základ, preto nie je arbitrárne, či svojvoľné. Vzhľadom na právny záver o tom, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o prístupe do distribučnej sústavy, sa podľa ústavného súdu právne závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 na právny vzťah medzi sťažovateľmi a žalovaným nevzťahujú. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 17/2014 dopadá len na právnu úpravu, no nie na vzťah založený zmluvou, čo vylučuje rozpor namietaných uznesení s nálezom ústavného súdu o nesúlade časti vyhlášky.

47. Najvyšší súd SR vo vydaných rozhodnutiach viacerých senátov najvyššieho súdu vychádzal z rovnakého právneho názoru, podľa ktorého zákon č. 656/2004 Z.z., účinný v čase uzavretia zmluvy o pripojení, podmieňoval pôsobenie výrobcu elektriny na trhu okrem iného uzatvorením zmluvy o prístupe do sústavy. Išlo o zákonnú podmienku, pričom zmluva o prístupe a o pripojení k sústave uzatvorená podľa zákona č. 656/2004 Z.z. neodporuje neskoršej právnej úprave obsiahnutej v zákone č. 251/2012 Z.z. Najvyšší súd SR v rozhodovacej činnosti na rozdiel od rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu dospel k záveru, že povinnosť výrobcov elektriny uzatvoriť zmluvu o prístupe a pripojení k sústave s prevádzkovateľom vyplývala z ust. § 21 ods. 2 písm. a) zákona č. 656/2004 Z.z. a že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení. Najvyšší súd SR právne posúdil zmluvné vzťahy medzi výrobcami elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy založené zmluvami o pripojení uzatvorenými za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. odlišne od posúdenia v rámci doterajšej rozhodovacej činnosti okresného súdu a odvolacieho súdu. Rozhodovacia činnosť Najvyššieho súdu SR ako súdu dovolacieho v skutkovo a právne obdobných veciach sa stala tak konštantná, ustálená, čo znamená, že v tomto odvolacom konaní bol krajský súd povinný z tejto rozhodovacej činnosti vychádzať a túto aplikovať.

48. Odvolací súd akceptujúc vyslovené závery Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR konštatuje opodstatnenosť odvolania žalovaného, a teda nesprávnosť prijatého právneho záveru okresného súdu. Krajský súd práve pre princíp právnej istoty v kontexte vyslovených právnych názorov Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR dospel k záveru, že zmluva o prístupe do distribučnej sústavy bola súčasťou zmluvy o pripojení uzavretej medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca, ktorý pôsobil na trhu s elektrinou ako výrobca elektriny, musel mať na výkon svojej podnikateľskej činnosti za účinnosti zákona č. 656/2004 Z.z. so žalovaným ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy uzatvorenú zmluvu o prístupe a o pripojení do distribučnej sústavy. Povinnosti žalovaného umožniť žalobcovi pripojenie a prístup do distribučnej sústavy na základe zmluvy o prístupe a o pripojení k sústave predpokladanej zákonom č. 656/2004 Z.z. (§ 21 ods. 2 písm. a/, § 24 ods. 2 písm. h/ zákona č. 656/2004 Z.z. v spojení s ust. § 96 ods. 7 zákona č. 251/2012 Z.z.) zodpovedá právo žalovaného požadovať od žalobcu odplatu za túto poskytnutú službu v podobe poplatku za prístup do distribučnej sústavy. Poplatok za prístup do distribučnej sústavy preto mal zmluvný základ a nebol žalovaným požadovaný v rozpore s právnou úpravou. Nebolo potrebné, aby medzi zmluvnými stranami bola uzavretá nová zmluva podľa zákona č. 251/2012 Z.z., ak bola uzavretá medzi výrobcou elektriny a prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy zmluva o prístupe a o pripojení k sústave podľa zákona č. 656/2004 Z.z. Žalobcovi tak na základe uzavretej zmluvy o pripojení, ktorej súčasťou bola zmluva o prístupe, vznikla povinnosť uhrádzať žalovanému aj platby za prístup do distribučnej sústavy, tzv. G-komponent, ktorý bol fakturovaný žalovaným v súlade s ust. § 26 ods. 23 vyhlášky č. 221/2013 Z.z. Ak žalobca bol povinný zaplatiť poplatok za prístup do distribučnej sústavy, tak nemohlo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

49. V zmysle uvedených zhodnotení krajského súdu, ktoré za rešpektovania princípu právnej istoty, teda, aby sa v konaní pred súdmi na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, resp. aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom, vychádzali zo záverov Najvyššieho súdu a Ústavného súdu SR, došlo v odvolacom konaní k zmene napadnutého rozsudku okresného súdu a k zamietnutiu žaloby žalobcu.

50. Podľa ust. § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

51. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

52. Krajský súd vo vyvolanom odvolacom konaní zmenil rozsudok okresného súdu a žalobu zamietol, a preto za aplikácie ust. § 396 ods. 2 CSP rozhodol aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania a nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Keďže žaloba žalobcu bola zamietnutá, bol v konaní v celom rozsahu úspešný žalovaný, ktorému tak bola krajským súdom priznaná plná náhrada trov prvoinštančného aj odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.
- Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.